

CHIM TU HÚ ĐỎ

Chim tu hú được mệnh danh là quý chim, lưu manh, và là loài chim tàn ác bậc nhất thế giới loài chim.

Chim tu hú mẹ cố tình đẻ nhờ trứng vào tổ ‘người’ khác. Sau đó, đưa con tu hú, ác quỷ này, giết sạch con đẻ của mẹ nuôi để hưởng trọn sự chăm sóc. Khi khôn lớn, tu hú vội phủi cánh bay đi, và sẽ trở lại, đẻ nhờ trứng vào tổ người khác.

Đọc bài tu hú dưới đây, mới thấy đa số chúng ta vẫn cứ luôn luôn làm tưởng những đũa VC, VG, DC, Vệt thế giới, nằm vùng, sống chung chúng ta là “đồng bào” cùng chung một mẹ sinh ra, tiên, và cùng tổ quốc.

Dù chúng ta cố gắng, hòa hợp, giáo dục, chiêu hồi chúng, vô ích, không bao giờ thành công. Vì đó chính là bản tính nhiên của chúng – Súc sinh chi sơ, tính chúng bản ác – vì chúng cùng có một con mẹ gian ác, bất lương, (CS tế) đẻ trứng ở tổ VN, thế giới, và trong những cộng hải ngoại. Cho nên, đương nhiên, chúng sinh ra cũng truyền bản tánh gian ác, bất lương, vô luân trong huyết quản. Chúng bè lũ cùng với bọn Dân Chủ tu XHCN Mỹ, với mục đích tiêu diệt bất cứ ai, không giống nó, trừ tu hú. Đó là điều tự nhiên.

Chúng nó, sẽ thắng vì gian lận. Chúng ta luôn luôn thua vì ngây thơ, ngu xuẩn – keo kiệt, chia rẽ, nghi kỵ, chụp mũ, chửi nhau – nông nổi, thiên cận, bạc nhược, xấu xa – hèn nhát với địch, gian ác với nhau. Trong khi đó chúng ta lại để cho tu hú có cơ hội, rình rập, ám toán. Nhất là chúng ta đã thấu biết, và kinh qua lịch sử, nhưng chúng ta vẫn luôn luôn để cho kẻ thù đắc lợi. Bởi vì, bản tính ích kỷ, ganh tương trước đại cuộc – thà để cho địch, bất chiến tự nhiên thành – còn hơn để cho người khác khôn hơn mình, dần thân cho đại cuộc – từ mặc cảm tự ty, trở thành tự tôn.

Nếu chúng nó thua, chúng nó có kế hoạch, biết làm gì khi thua. Chúng ta luôn luôn thua chúng, vì chúng ta không có kế hoạch, không có lãnh đạo chân chính, không tin ai, không biết làm gì sau khi thua.

Mà không biết làm gì nếu bị thua, thì làm sao có thể biết làm gì để thắng?

Chúng ta sẽ đi bầu ngày Thứ Ba, tháng 11, 2024 này?

đụng với
cùng tổ

cũng
tự
bởi
quốc
đồng
đi
hú,

Chắc chắn rồi, nhưng chưa đủ để mà thắng cuộc.

Biden đã nói: Đi bầu không thành vấn đề. Đếm phiếu mới là chính. Quá rõ ràng, quá lộ liễu như vậy mà đa số phe ta vẫn còn ngây thơ, chưa hiểu – vẫn còn tin vào sức mạnh của lá phiếu.

Ý dân là ý trời, nhưng đảng quản ‘nó’ lá phiếu giùm nhân dân.

Tuy vậy, chúng ta cũng vẫn phải đi bầu – không còn cách gì khác hơn – Tận nhân lực, tri thiên mệnh. Hy vọng, trời sẽ đếm phiếu theo ý dân.

“Those who cannot remember the past are condemned to repeat it.” –George Santayana, *The Life of Reason*, 1905.

Lê Huy Trứ

Phụ Lục

Biên Khảo về loài chim TU HÚ

TU HÚ, NHỮNG ĐIỀU BẠN CHƯA BIẾT

[TU HÚ, NHỮNG ĐIỀU BẠN CHƯA...](#) – Tôi là Rác – I am rubbish | Facebook

Vạch mặt loài chim “khốn nạn” nhất Việt Nam, và hải ngoại

“Cuộc chiến kết thúc. Sự sống bắt đầu bằng giết chóc, đó là Đấu tranh tự nhiên, hoặc là chết.”

Đó là câu nói của thầy hiệu trưởng Virus nổi tiếng trong bộ phim kinh điển 3 thằng ngốc (3 idiots). Khi đứng trước hàng trăm sinh viên năm nhất, ông đã mang một cái tổ chứa vài quả trứng và một con chim tu hú vào để minh họa câu nói này.

Bài viết sau sẽ giúp bạn có cái nhìn đa chiều về tu hú – loài chim thường bị lên án về hành vi hắt trứng (hoặc chim non) của loài khác khỏi tổ.

Tu hú là một nhóm các loài chim có tên khoa học *Eudynamys* gồm khoảng 10 loài phân bố khắp lục địa Á-Âu-Úc. Tu hú thuộc họ chim cu cu, tên tiếng Anh là Cuckoo, tên khoa học là Cuculidae. Có khoảng 300 loài chim cùng họ này. Tu hú, bìm bịp, phướn... Đều thuộc Cuculidae.

Tuy nhiên chỉ vài chục loài trong Họ này có hành vi đẻ trứng nhờ, gọi là **Brood parasite (đẻ trứng ký sinh)**, tu hú là một trong số đó. Chim tu hú trong bài này là mình đang nói tới là nhóm Eudynamys chứ không riêng gì từng loài cụ thể.

Tới mùa sinh sản, tu hú rình trộm các tổ chim khác, các tổ chim đó gọi là chim vật chủ. Tu hú dành rất nhiều thời gian quan sát các tổ chim này. Kiểu như rình bắt Tuesday của các chị em vậy. Ngay sau khi chim mẹ đẻ từ 1–2 trứng sẽ lọt vào tầm ngắm của tu hú. Nó đợi chim mẹ bay đi kiếm ăn, tu hú bay đến, chỉ mất tầm vài giây nó đẻ ra một quả trứng giống y hệt về màu sắc và kích thước so với trứng chim chủ.

Thông thường chim tu hú sẽ bỏ đi ngay sau khi đẻ, nhưng một số loài tu hú sẽ mổ và ăn quả trứng của chim vật chủ hoặc hất quả trứng đó khỏi tổ, để phòng một số loài chim chủ có khả năng “biết đếm”, nó sẽ nghi ngờ khi thấy số lượng trứng bị thay đổi.

Tổ chim nào mà chưa có trứng, tu hú sẽ không vào đẻ mà nằm yên chờ đợi, nếu nó đẻ vào cái tổ trống trơn hẳn sẽ bị bọn cư dân mạng chửi ngu sml, chim bố mẹ sẽ biết mà hất trứng đi ngay (hoặc bỏ tổ). Rõ ràng tu hú rất thông minh và gian xảo.

Tạo hóa sinh ra tu hú và giúp nó tiến hóa một cách tuyệt vời. Mỗi loài tu hú suốt đời chỉ chọn một vài vật chủ để nó đẻ trứng ký sinh. Trứng của nó có nhiều màu sắc và kích thước giống với trứng vật chủ mà nó nhắm tới. Vì sao? Vì mỗi loài chỉ tiến hóa theo một hướng để khi đẻ quả trứng ra nó phải giống hệt với trứng vật chủ. Tức là tổ tiên của các loài tu hú phải sống rất gần với các loài chim chủ, nhìn bọn chúng từ thế kỷ này qua thế kỷ nọ, nhìn đến phát ngán mà vẫn phải nhìn. Ngán đến mức nào hãy về hỏi các ông chồng sẽ rõ.

Không chỉ nhìn mà tu hú còn quan sát hành vi chim chủ từ niên kỷ này qua niên kỷ khác, để mỗi thay đổi nhỏ của chim vật chủ sẽ được tu hú ghi nhớ lại và đưa vào bộ gene truyền lại cho hậu thế. Quá trình này kéo dài hàng ngàn, hàng triệu năm, được định danh trong DNA của từng loài tu hú rồi.

Nếu nói theo ngôn ngữ loài người, phụ nữ nào mang bầu mà muốn con giống ai thì ngày nào cũng nhìn vào ảnh người đó, ắt con sinh ra sẽ giống. Mặc dù chỉ là nói vui, nhưng điều đó bắt nguồn từ hành vi của tu hú đấy (à đoạn này mình đoán bừa hi hi)

Bạn thử hình dung, nếu sau khi đi xem Endgame về mà bố mẹ chim thấy một quả trứng lạ lẫm trong tổ (khác biệt về màu sắc và kích thước hình dạng) thì tụi nó không ngần ngại mà làm ngay món ốp la cho ấm bụng. Nhưng nếu chúng thấy tổ có thêm một trứng mà các trứng đều giống nhau thì bọn chúng bỏ qua mà đưa nhau đi ngủ. Học toán ngu thì rần chịu vậy :))

Thông thường trứng tu hú sẽ nở sớm hơn trứng chim chủ. Các nhà khoa học đã phát hiện ra rằng tu hú có khả năng nín đẻ, hay nói chính xác hơn trứng được giữ trong cơ thể

chúng lên tới 24h, chỉ nhằm mục đích duy nhất đợi thời cơ “vườn không nhà trống” mà thôi. Vì diều hơn nữa, trứng đang ở giai đoạn “nín” vẫn phát triển bình thường và xem như đang được ấp nhé. Chưa dừng lại đó, ông trời ban tiếp cho phôi thai tu hú một tốc độ phát triển nhanh hơn loài chim vật chủ mà nó định đẻ nhờ. Tổng hợp các combo đó lại, trứng chim tu hú luôn có tỉ lệ nở ra nhanh hơn trứng chim chủ và đó là mấu chốt cho sự thành công của kế hoạch “ly miêu hoá chúa”.

Sau khi trứng nở, việc làm đầu tiên là tu hú con sẽ hất các quả trứng và chim non khác ra khỏi tổ để độc chiếm nguồn thức ăn. Sự sống bắt đầu bằng giết chóc là vậy, phũ phàng nhưng phải chấp nhận.

Chim non được truyền thêm bộ gene từ chim mẹ, nó có khả năng bắt chước tiếng chim con của vật chủ, kiểu như “Đói Đói, Đưa tao đồ ăn”.

Giả sử nó mà hét toáng lên “I’m hungry, hungry...” thì hẳn bọn chim bố mẹ bảo nhau: “thằng này chắc không phải con mình, vì nó nói tiếng Lào”, và Alê súc, “cút ra khỏi tổ chúng tao nhé.”

Không phải chim tu hú non nào cũng hất chim khác ra khỏi tổ ngay sau khi nở. Chúng ta cần hiểu rằng, không phải điều đó luôn xảy ra. Vì đôi khi do kết cấu tổ nên tu hú non không thể (hoặc chưa thể) hất chim khác ra được (có thể vách tổ quá cao hoặc con non không đủ sức làm việc đó), và nó cần phải làm điều đó càng sớm càng tốt trước khi các quả trứng khác kịp nở và chim bố mẹ thấy được sự khác nhau rõ rệt của đám con. Trường hợp xấu nhất tu hú con lớn lên cùng con chủ nhà, đến một lúc nào đó bản năng trời dậy, nó cũng tìm cách hất đối thủ đi.

Ở trên mình có nói, tu hú chỉ chọn một vài loài chim vật chủ để nó đẻ trứng suốt đời. Kiểu như danh sách mấy loài này đây, lựa chọn đẻ trong đó là được. Vì nếu nó đẻ vào một tổ chim ngoài danh sách, thì tỉ lệ cao chim chủ sẽ hất quả trứng ra ngay vì nó khác biệt với những quả còn lại.

Các nhà khoa học đã nghiên cứu suốt 16 năm và kết luận màu sắc của trứng tu hú được di truyền trực tiếp từ chim mẹ, mà không cần quan tâm bố nó là ai. Màu sắc trứng được tiến hóa theo vật chủ, thành nhiều màu khác nhau: xanh dương, xám tro, hồng nhạt, kết hợp các đốm... miễn sao cho giống trứng vật chủ nhất có thể. Sở dĩ màu sắc trứng chỉ di truyền từ chim mẹ sang chim non là vì nếu nó kết hợp với cả nhiễm sắc thể từ chim bố, thì hẳn màu sắc trứng sẽ rất loạn, vì ai biết gene bố nó có màu sắc gì chứ. Nhiều lúc muốn đẻ quả trứng màu xanh thì cứ rặn ra quả màu nâu, màu đỏ thì mệ, nên tốt nhất mang gene 1 người để khỏi bị sai bố cục. Cứ hiểu nôm na, tính xấu của phụ nữ luôn truyền từ mẹ sang con gái đi cho nhanh. Tùy mỗi loài vật chủ thì có một loài tu hú đi kèm. Tùy mỗi loài tu hú thì có nhiều chim chủ được lựa chọn. Do vậy suốt cuộc đời tu hú vẫn mãi là kẻ lén lút theo dõi nhà người ta trong cô độc và lạnh lẽo.

Chim vật chủ cũng không phải ngu, nó về tổ mà thấy quả trứng khác lạ sẽ hất bỏ đi vì nó biết đó là trứng ký sinh. Qua thời gian, sự tiến hóa giúp chim chủ đẻ trứng ngày càng khác so với các thế hệ tiền sử của nó, và tu hú cũng vậy, nó tiến hóa theo để “có bầu có bạn, vui tri kỷ”.

Cuộc chiến sinh tồn giữa tu hú và chim chủ là cuộc chiến dai dẳng không có hồi kết, một bên luôn tìm cách để phát hiện ra bọ ăn nhờ ở đậu, bên còn lại cũng phải làm sao để bọ chủ nhà không đuổi con mình đi. Cứ thế đôi bạn cùng tiến thôi.

Không phải lúc nào tu hú cũng có thể đẻ ra trứng y chang 100% chim chủ, đôi khi cũng có ngoại lệ về màu sắc và kích thước, nhìn phát thấy ngay sự khác biệt hoặc có khi đơn giản là...nhầm tổ, lẽ ra đẻ tổ chào mào thì nhầm sang chim chích. Đòi mà, cứ sai sót đi biết đâu lại tìm ra hướng tiến hóa mới.

Trong những trường hợp “đúng thời điểm, sai người” như vậy, thường chim chủ sẽ hất trứng đi ngay nhưng nếu nó vẫn đẻ im và nuôi con của tu hú thì có thể tương lai sẽ xảy ra hai trường hợp, một là khởi đầu cho sự tiến hóa mới, và danh sách “vú nuôi” của tu hú sẽ được bổ sung thêm, hoặc là loài chim chủ đó sẽ tiến hóa theo một hướng cộng sinh với tu hú mà mình sẽ nói bên dưới. Dĩ nhiên đó là câu chuyện của hàng ngàn năm tới, không ai biết được điều gì sẽ xảy ra.

Loài tu hú phổ biến ở nước ta là loài tu hú châu Á *Eudynamys scolopaceus* khi đẻ vào tổ chào mào, chim trich thì trứng có màu hồng nhạt lốm đốm giống với bọ này (**hình 1**). Vài ngày sau nó thấy tổ chim họa mi, chim khướu trứng vietlot, biết là gia đình giàu có, nên tu hú mẹ sẽ “làm phép biến hình” đẻ ra quả màu xanh dương như các bạn thấy trong (**hình 2**). Tuyệt vời phải không? Đòi mà hỏi ông trời ấy :)). Khả năng kỳ diệu này, tới nay khoa học cũng chưa thể giải thích, chắc phải lâu nữa.

Mình xin mở rộng ra thêm một chút về **Brood Parasite – Hành vi đẻ trứng ký sinh**. Không chỉ xảy ra ở các loài Cuckoo mà còn diễn ra với các loài chim khác, thậm chí các loài côn trùng khác nữa.

Trong (**hình 3**) là khả năng đẻ trứng đa hình của loài *Anomalospiza imberbis* (Họ: *Viduidae*). Bạn sẽ thấy ở cột bên trái là trứng chim chủ (Host) còn bên phải là trứng của kẻ đẻ nhờ (parasite, foreign) rất giống phải không?

Có nhiều loài chim ký sinh không hắt trứng và chim non khác ra khỏi tổ nhưng bọn chúng chơi một trò bản gọi là Chiến thuật Mafia (Mafia tactics), thuật ngữ này do Amotz Zahavi của Đại học Tel Aviv đưa ra năm 1979.

Ông ấy quan sát và thực nghiệm thấy rằng một số loài chim đầu nâu *Molothrus ater* (Họ *Icteridae*, Bộ: Sẻ) và chim Cuckoo đốm lớn *Clamator glandarius* không cần phải tiến hóa theo cách đẻ trứng giống với trứng chim chủ, mà nó hoàn toàn có thể đẻ trứng khác biệt. Nhưng sau khi đẻ nó sẽ rình và quan sát, nếu chim chủ mở trứng hoặc hắt chim non của nó ra khỏi tổ, nó sẽ đợi chim chủ bay đi và lao tới phá nát tổ chim để trả thù. Một hành

động rất đầu gấu theo kiểu mafia. Qua thời gian các loài chim chủ đó tự hiểu và học được cách thích nghi: “Ừ, tao cho con mày ở nhờ đó, được chưa!”

Đấy, thiên nhiên cũng có giang hồ, có đầu gấu, khác gì con người đâu, vì suy cho cùng, con người cũng chỉ là một loài trong thiên nhiên mà thôi.

Hình 4 là trứng của loài *Molothrus ater* khác biệt hoàn toàn với trứng vật chủ, nhưng nào nó có ngán. Thử chơi lớn đập vỡ trứng của tao xem, mày sẽ thấy hậu quả :))

Câu hỏi đặt ra tại sao chim chủ bố mẹ không đi làm tổ mới? Bởi vì bọn chúng cần một thời gian dài kiếm mồi vất vả để tích trữ năng lượng làm tổ và đẻ trứng. Thông thường 1 năm chim mới sinh sản một lần. Do vậy khi bị bọn mafia phá tổ, bọn chim chủ chỉ còn cách chấp nhận chứ không thể làm tổ mới được. Không như loài người chúng ta thích để lúc nào thì đẻ, thậm chí đi làm còn đẻ rơi được. Ăn uống thỏa thích, muốn ở nhà trọ hoặc nhà thuê thì tùy, còn đối với bọn chim, sữa bà bầu của tụi nó là dăm ba con châu châu què quặt, không được khám thai định kỳ và khi kiếm ăn có thể mất mạng bất kỳ lúc nào dưới họng súng săn hoặc trong bụng của chim ăn thịt. Vì thế công sức để làm lại từ đầu tốn kém hơn rất nhiều việc nuôi một kẻ ăn bám. Bọn chim chọn phương án hai là vậy.

Mặc dù phát hiện về hành vi mafia còn gây tranh cãi nhưng các nhà khoa học vẫn chưa thể tìm được cách giải thích tốt hơn và vẫn chấp nhận hành vi này cho tới tận ngày nay.

Ở một nghiên cứu khác được công bố trên tạp chí Science, một nhóm nhà khoa học đã phát hiện được một mối quan hệ cộng sinh của Cuckoo và loài quạ ở Tây Ban Nha. Cụ thể quạ sẽ cho Cuckoo đẻ nhờ và chăm sóc con của nó, chim non Loki sinh ra sẽ hòa thuận với Thor. Đổi lại, Loki tiết ra một loại mùi là sự tổng hợp của các hóa chất như axit, lưu huỳnh... Có tác dụng đuổi được một số kẻ địch như điều hâu, đại bàng, hay thậm chí mèo. Điều đó gia tăng cơ hội sống sót cho loài quạ và thậm chí các loài chim khác. Họ lấy thử con Cuckoo non đó mang ra khu vực khác (vẫn là khu rừng quạ sống nhưng không có chim Cuckoo vào đẻ) thì tỉ lệ chim quạ non sống sót ở nơi đó cho đến khi trưởng thành tăng lên 40%.

Đây quả là một sự bắt tay đầy hoàn hảo. Đâu phải lúc nào cũng một màu u ám đúng không?

Về Tu Hú và Họ Cuckoo nói riêng, về Hành vi đẻ trứng ký sinh nói chung của các loài vật còn chứa nhiều bí ẩn, nhưng rõ ràng chúng là loài vật thông minh và rất thú vị. Vẫn đang là đối tượng nghiên cứu của các nhà điều học.

Câu hỏi cuối cùng, tại sao tu hú không tự làm tổ và chăm con, tại sao chơi trò bá dơ vậy? Có nhiều giả thuyết đưa ra, trong đó nổi bật nhất là giả thuyết chim tu hú bố mẹ chuyên ăn sâu độc, nên cơ thể miễn nhiễm với độc tố, riêng chim non chưa có khả năng đó. Nếu

bố mẹ mà đút sâu độc cho chim baby thì xong đời chim non ngay. Do đó nó phải nhờ đến vú nuôi bắt đặc dĩ khác.

Ngoài thiên nhiên, cạnh tranh thức ăn vô cùng khốc liệt, tàn khốc gấp ngàn lần các bạn cạnh tranh việc làm sau khi ra trường. Tu hú chọn lối đi riêng, nó được tiến hóa để ăn được các loài sâu độc (thường nhiều lông lá mà ta hay gọi chung là sâu róm). Vì nguồn thức ăn này ít bị cạnh tranh, ít bị các loài chim thú khác nhắm đến.

Các nhà khoa học đã làm thực nghiệm như sau, họ lấy sâu độc mà chim bố mẹ bắt được, đem cho các tu hú con ăn, và chúng tạch hết không chừa con nào.

Tuy nhiên điều đó chỉ mới chứng minh được yếu tố “cần” chứ chưa phải là “đủ”. Tức là chỉ chứng minh chim non ăn sâu độc mà chết, chứ chưa thể dẫn đến kết luận về hành vi đẻ nhờ của tu hú.

Bạn thử nghĩ, đứa trẻ mới mấy tháng, bắt nó uống bia thay cho uống sữa. Dĩ nhiên bia vào là tạch. Thế rồi sau đó kết luận: vì trẻ sơ sinh không uống được bia nên vú của phụ nữ phải tiết ra sữa thay vì tiết ra bia để nuôi cả hai bố con =)))

Nếu bạn thấy một tổ chim bị tu hú ký sinh thì đừng giết hại tu hú non. Việc bạn bắt chúng ra khỏi tổ là một hành vi phản thiên nhiên, can thiệp thô bạo vào thiên nhiên. Cũng như việc bạn đang ở trong nhà thì bị người ta tới tót cô vớt ra đường với lý do gây hại tới môi trường (xả nước thải, vớt túi nylon, xài ống hút nhựa, v.v.) nghe xem có ức chế không? Bạn được pháp luật bảo vệ và không ai được phép xâm phạm, gây tổn hại cho bạn, vậy tại sao bạn lại làm tổn thương tới tu hú vốn được thiên nhiên bảo vệ hàng ngàn năm qua?

Ở khía cạnh khác, đây còn là cân bằng hệ sinh thái được mô tả sơ lược như sau:

Một số loài vi sinh vật sống trong đất góp phần cải tạo đất, tổng hợp ni-tơ, giúp thực vật phát triển.

Nếu thực vật phát triển quá mức, sinh sôi với số lượng nhiều, lấn át hết các cây cối xung quanh, thiên nhiên sẽ tìm cách mang đến những con sâu ăn lá, góp phần ức chế đám thực vật kia, đưa chúng trở lại số lượng cân bằng.

Nếu sâu nhiều quá, thực vật sẽ chết dần, và ngày càng ít đi, thiên nhiên lại mang chim chóc đến xử lý lũ sâu. Hệ sinh thái giữ vững tiếp.

Khi nhiều chim quá, chúng sinh nở vô tội vạ, ăn hết các loài côn trùng khác như nhện, ong, bọ ngựa... vốn có ích khác với các loài thực vật khác. Chưa kể khi côn trùng cạn kiệt, chim lại có xu hướng chuyển qua ăn thực vật, tàn phá cây cỏ còn hơn là sâu. Một lần nữa thiên nhiên lại ra tay, mang tu hú đến, góp phần làm giảm số lượng chim. Cân bằng lại hệ sinh thái.

Vậy đó, không loài nào trong thiên nhiên mà thừa thãi cả. Mỗi loài là một mắt xích quan trọng của thiên nhiên.

Do đó hành vi vớt tu hú ra khỏi tổ chim khác là đáng bị lên án. Chúng ta không thể lấy vị trí của mình để phán xét rằng tu hú độc ác, sinh con ra không nuôi được thì đừng sinh. Những câu nói kiểu này rất trẻ con (nhưng cũng dễ thương). Khi các bạn chịu khó tìm hiểu sẽ thấy rằng loài người chúng ta để tồn tại cho đến tận ngày nay cũng đã gây ra rất nhiều cuộc diệt chủng quy mô lớn với rất nhiều loài sinh vật khác trên hành tinh này. Và nếu so sánh với hành vi của tu hú, hẳn bọn chúng chỉ là con muỗi.

Chúng ta chỉ can thiệp khi biết chắc rằng loài chim vật chủ đang trên đà tuyệt chủng và cần được bảo vệ. Sự can thiệp ấy cần có chuyên môn từ các nhà khoa học hoặc ít ra với những người hiểu biết chứ không đơn giản là nhấc tu hú lên rồi thả cái búp là xong. Việc làm này với hầu hết chúng ta ở đây đều được xem là hành vi gây nguy hại tới thiên nhiên. Còn gọi theo kiểu cư dân mạng là: ngu mà còn tỏ ra nguy hiểm.

Kết bài: toàn bộ nội dung trên đây là những gì mình quan sát và nghiên cứu về tu hú trong nhiều năm. Vì lúc nhỏ mình là một đứa trẻ tồi, chuyên đi săn bắt chim, bắn chim, phá tổ chim... Nên quan sát được rất nhiều về chim chóc nói chung và tu hú nói riêng. Từ bé mình đã rất quan tâm về loài chim này, vì nó đặc biệt khác với tất cả những loài chim còn lại. Sau này lớn lên, có điều kiện khám phá nhiều hơn về loài chim độc đáo này mình càng thấy thiên nhiên thật tài tình, càng tìm hiểu thấy mình càng nhỏ bé trước bí ẩn to lớn của Tạo hóa.

Tuy nhiên kiến thức là mệnh mông, nội dung là chủ quan từ phía mình, có thể chưa đúng hoặc không phù hợp với nhiều bạn, nên mình rất cầu thị lắng nghe góp ý.

Bản thân các nhà khoa học vẫn chưa thể giải mã hết bộ gene của tu hú để có được kết luận sau cùng về các hành vi này. Do đó tin hay không là tùy ở các bạn .

Ma Bư

Nguồn: [face book](#)

Nguồn: Internet eMail by [lê huy trứ chuyên](#)

Đăng ngày Thứ Hai, September 30, 2024
thư ký dù Khóa 10A—72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH